

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

K CZEŃTOCHOWSKI

Polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

ZIA DĄBROWSKIEGO.

Cena 3 kop.

Administracji: Częstochowa Aleja II № 88, telefonu № 50, I, adres telegraficzny „Dziennik-Częstochowa”.
tylko w dni powszednie od godz. 5-ej do 7-ej wieczorem.
W niedzielę i święta
Rękopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.
Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księg. p.f. J. Nowicki i S-ka.

CENA OGŁOSZENIA:
Za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-szej stronie 30 k., na IV-iej 10 k.
Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k.
Nadesłane za wiersz 50 kop.
Ogłoszenia drobne po 8 kop. za wyraz

Półrocznie 8.—
Kwartalnie 1.50
Miesięcznie 50

Administracja w dni powszednie do godz. 11-iej rano.
Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księg. p.f. J. Nowicki i S-ka.

Prince of Waes
KATOWICE,
ulica Jana (Johannesstrasse).

WSZELKIE ARTYKUŁY NAJNOWSZEJ MODY I BLEGAN-CKA GARDEROBA dla panów.

Instytut Lecznico-gimnastyczny, masażu i szkoła fechtunku

st. KIFFERA, II-ga Aleja 30 w Częstochowie.

W niedzielę i święta **gimnastyka ogólna** po 20 kop. od osoby, do 10 wiecz. otwarta. Gimnastyka dla dzieci codziennie. Dla dorosłych 4 razy w tygodniu. **3 rb.** miesięcznie.

Dentysta Marjan PUCHALSKI
II-ga Aleja № 26 róg Teatralnej, w domu Dr. Wasserthala (nad Apteką W-go Długosza).

Fotografia Artystyczna Angielska
OTWARTA ZOSTAŁA
Częstochowie, Aleja II № domu 18. 2 szt. wizytów. 2 rb., 12 szt. gabinetów. 5 rb.

Lekarz-Dentysta M. Grejniec
czyszczenie, plombowanie, wyprawianie zębów bez bólu, Zęby sztuczne bez podniebienia, I Aleja № 8, dom p. Rygoskiej.

8 pułk strzelców
wiadomiam, że 1267—2 1
Licytację
dostawę mięsa dla pułku wyznaczono na **27 Grudnia r. b.**, pułkowej kancelarii, o godz. 10 rano.

Kalendarzyk.
D. 23 Grudnia,
dionia chrześcijańska: dziś Wiktorji P., jutro Irminy P.
dionia słowiańska: dziś Sławomira, jutro Godysława.
schód słoneczny: 8 m. 10. zachód g. 3 m. 44.
ty historyczne: 1646. Wjazd Jana Kazimierza do Warszawy.

W sprawie robotniczej.
Szanowny Panie Redaktorze! Uprzejmie proszę o zamieszczenie w swem pocztytnym piśmie, kilku słów prawdy.
W № 275 „Dziennika Częstochowskiego” czytałem artykuł p. Wł. Kaczmarska, który pomniał dodać do tego artykułu trochę prawdy, mianowicie: dlaczego nasz robotnik może korzystać z wieców, klubów i ze...
(*). Zamieszczając głos niniejszy, zastrzegamy, iż na niektóre zapatrywania autora listu zgadzamy się, wszelako znajduje się w nim wiele cennych uwag, tem cenniejszych, że pochodzą wprost z rona robotników. Dla uwag — głos ten umieszczamy.

Według mnie nasz robotnik nie chce z tego korzystać, gdyż zebrania naszych robotników po większej części kończą się pięścią, nożem, brauningiem, pogrozkami i brutalnymi słowami.

Powiemy może, że nasz robotnik jest nie uświadomiony, przeciwnie — większa ilość jest takich, którzy umieją czytać i pisać — ależ po co ma czytać albo pisać, kiedy czytanie i pisanie chleba nie da, a chcieć o tem przekonano i pouczyć, to nato odpowie, że „burzują, socjaliści, albo szpiela wskazówek żadnych nie chce; ale zato wielu z naszych robotników po za godzinami roboczymi, zamiast iść do klubu lub przeczytać gazetę — idzie do sąsiada, by mu pożyczyć rubla na zatrucie robaka, co mu wierci w żołądku.

A jak otrzyma tygodniową wypłatę, to robak zaczyna mu tak silnie wiercić w żołądku, że już nie może zdyć do domu, aby te kilka złotych zanieść dla żony i dzieci, lecz trzeba przedewszystkiem po wyjściu z fabryki wstąpić do klubu, który ma godło „monopolka” i tam zostawić ostatnią kopiejkę — a nawet i zegarek.

Po wypróżnieniu kieszeni, powraca się do żony i dzieci, które niecierpliwie oczekują na to, że tata przyniesie wypłatę, — a tata z zamglonymi oczyma opowiada żonie i dzieciom, przeklinając fabrykanta, że wysykuje ciężko pracującego robotnika, że dano mu robotę od sztuki i tylko zarobił rubla — a że winien był sąsiadowi, musiał tego rubla oddać.

Nasz brat robotnik teraz jest zupełnie niemożliwy ani do przyjaźni, ani do fabryki — ale zato jest bardzo skłonny do obiecanek panów agitatorów, którzy, nie mając co zrobić, stali się opiekunami robotników: czy taki agitator ma pojęcie o potrzebie i nędzy robotnika? czy on umiał polepszyć ich byt? mówią do robotników na mównicy z ustawionych skrzyń po towarze: „Panowie robotnicy! towarzysze! niech zjedzą szałki! niech zjedzą lewoluca! zniszcz fabrykanta, bo to bulziuj!”

Otóż tak sławnego i doświadczonego mówcę, któremu szpiki z nosa wylały na brodę — panowie robotnicy słuchali i uwierzyli w nich więcej jak w Boga; krzyknęli wszyscy: brawooo! hurrrraa! zniszczyć fabrykanta, bo on nas wyzyskuje!

Nasz robotnik rzeczywiście skorzystał od fabrykanta 25 do 30%, podwyżki — to 400 robotników przeciętnie biorących po rublu dziennie — przez miesiąc czasu „zniszcili fabrykanta” na 120 rb.

Fabrykant widząc, że trzeba zapłacić robotnikom 120 rb. miesięcznie więcej — podwyższył na tuzinie lub funcie towaru tylko jedną kopiejkę, a zatem przy 400 robotnikach fabrykant, produkując miesięcznie co najmniej 350000 tuzinów lub funtów towaru — zarabia 3500 rb., odejmując zaś 120 rb. pozostaje w kieszeni fabrykanta 3380 rubli.

Kto zatem kogo niszczy?
Pan W. K. pisze, że Trzeźwy nie jest robotnikiem, jeżeli mógł zwiędzać niemieckie fabryki, gdyż naszemu robotnikowi nie wystarczy na to; a więc pytam, dlaczego nie wystarczyć dlatego, że nasz robotnik może u nas zarobić do 40 rb. tygodniowo t.j. odpowiednio do jego zdolności — stracić potrafi drugie tyle.

Otóż ja jestem z tych samych, co zarabiałem w m. Łodzi tygodniowo od 27—35 rb. jako ślusarz i tokarz, ale i to było mi za mało, według zwyczaju i charakteru naszego.

W ostatnich czasach zachciałem jeszcze większą mieć placę wraz z moimi towarzyszami. — i oż się stało? Oto wydano nas wszystkim z fabryki, musieliśmy szukać roboty i w ostateczności trzeba było robić za 3 rb. tygodniowo i w dodatku ciężiej pracować jak poprzednio.

Widząc, że z głodu wypadnie mi zginać, puściłem się po zebranie i dotarłem aż do B-rlina. gdzie przy wielkich trudnościach dostawałem robotę, — ale nie wielką, — w niemieckich fabrykach to trzeba robić!!! Chciał pracować gorliwiej, niemiecki robotnik jednak wrzeszczał na mnie „panie polak, tu trzeba robić bo u nas czas to pieniądz! a jak pan polak nie chce robić, to jazda nach polska świnie pasć!”

Obrażony byłym takim traktowaniem, więc po dwóch tygodniach opuściłem ową fabrykę i wyjechałem w nadreńską prowincję, tam dostałem również robotę, lecz i tam nie mogłem długo być, gdyż w nocy i tam nie zapomniał codziennie wołać: „Si i polnischer faulenzler!” co dosłownie oznacza „Jesteś pan polski próżniak”.

Zal duszę mi ścisłał, gdy mi sobie przypomniałem, że w botkach fabrykach — systemem niemieckim mi było mić złożone w gotówce (pracując 15 rb.) zaradziłem 10,000 rb.

Pisze p. W. K. że niemiecki robotnikowi głowę nie rząsała byt o jutro, — to właśnie dlatego, że niemiecki robotnik ma zapelnioną głowę dwoma kufami piwa na dzień, — a naszemu robotnikowi rozsadza głowę 1/2 szlafa monopolki; niemiecki robotnik pawiada, że zarabia 4 marki na dzień — to 3 marki 70 fen. zostawia w domu dla rodziny albo odnosi do kasy oszczędności — a 30 fenigów zostawił sobie na to, aby mniej myślał o jutrze a pracował dziś szczerze.

Niemiecki robotnik powiada przy robotie niema czasu na rozmowy (ist nicht zu reden) — a nasz robotnik w fabryce szuka jak największe pogadanki, a zatem zależnie od tego otrzymuje zarobek.

Pan Wandermann pisał, że nasz robotnik jest popychany do wszystkich czynności w fabryce, — powiększej części tak jest, ale to nie dlatego, aby go popychano, lecz dla tego, że robotnik fabryczny powiększej części przychodzi ze wsi surowy, a zatem niemożo stanąć odrazu up do maszyny przedniej, gdzie się wyrabia 1/2 swabia, — musi stopniowo przechodzić na lepsze stanowisko lub stosownie do swoich zdolności i chęci.

Przytoczyć muszę również, że nasz robotnik zupełnie nie dba o utrzymanie maszyn w porządku — (bo to nie jego własność!) niech się maszyna łamie i tłucze, to jemu wszystko jedno. Otóż dlatego nie można u nas mieć porządných i wygodnych maszyn; prócz tego robotnik nasz dąży, aby w fabryce nie było zdolnego majstra, obermajstra ani dyrektora. A więc w jaki sposób ma robotnik zarobić dobrze jeżeli nie dba o maszyny, aby je utrzymać w dokładnym porządku; nie chce majstrów mieć ani dyrektorów — ale zato chce dużo, dużo pieniędzy!

Otóż ja to samo robiłem w Łodzi, zarabiając tam (jak wyżej wspominałem) chciałem jeszcze lepiej... doprowadziłem siebie do ostatecznej nędzy, a dopiero na niemieckich progach zrozumiłem praktycznie, co trzeba czynić, aby zarobek był i pieniądź, kiedy strajkować, a kiedy pracować. Takiego bezładu

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wcho- dzące, od najwycześniejszych do najwznowniejszych pod względem artystycznego wykonania, ze wszystkich krajowych i zagraniczą. Wykonywa: pomniki, figury, portrety, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wcho- dzące, od najwycześniejszych do najwznowniejszych pod względem artystycznego wykonania, ze wszystkich krajowych i zagraniczą. Zakład podejmuje się wykonywać roboty w miejscowościach najbliższych, informację, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. Ceny

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamptoniarski
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
Aleja III dom własny.

blizne meska, Krawaty, Rękawiczki poleca **ZDZISŁAW ZDANOWICZ** w Krakowie, ulica Sławkowska. L. 3/1.

pójść, jak u nas nigdzie zagranicą niema, a wszystko dlatego, że robotnicy po pierwsze ufają agitatorom niedoświadczonym, a powtórnie mają wielką skłonność do lenistwa...

Kończąc treść niniejszą, oświadczam, że prosty robotnik, którego niemiecy za uszy do góry na nogi postawili.

J. Klemens.

Robotnicy i lekarze fabryczni.

W numerze 286 „Dziennika Częstochowskiego” był zamieszczony artykuł dr. K. Łokczewskiego pod tytułem „Sprawa pomocy lekarskiej w fabrykach”.

Otóż „pro publico bono” obowiązek nakazuje mi, jako adwokatowi i obrońcy robotników, oświecić sprawę pomocy lekarskiej, nie frazesami, lecz faktami, które mam w ręku i część których podałem w artykule moim w 284 numerze „Dziennika Częstochowskiego” i w numerze 25 „Głosu Zagłębia”.

W artykule swym dr. Łokczewski, biorąc w obronę lekarzy fabrycznych, zarzuca kłam niejakiemu p. Derwandenmanowi, autorowi „Głosu robotnika” w № 271 „Dziennika” Widać, że dr. Łokczewski jest wyjątkowo sumiennym i oddanym swym obowiązkom lekarzem fabrycznym, że nie daje wiary p. D., jak widać, robotnikowi.

Otóż pozwoli dr. Łokczewski, że ja znowu zwrócę uwagę Ogółu czytelników o jego osobistą na niektóre postęпки lekarzy fabrycznych, którzy wcale nie są bezstronnymi na swych stanowiskach lekarzy fabrycznych, a są po stronie tych, którzy im placą pensję. Rozumie się, że jest dużo pomiędzy tymi lekarzami takich, którzy z całym poświęceniem się, zaparciem i miłością pełnią swe ciężkie obowiązki. Do tych, artykuł mój się nie stosuje.

Do lekarza fabrycznego szpitala w S. zwróciła się wdowa po robotniku D. z prośbą o wydanie jej lekarskiego świadectwa o przyczynie śmierci jej męża w szpitalu, gdzie przeszło 2 lata leczył się przed zgonem.

Lekarz ów kategorycznie odmówił w jej szlachetnym żądaniu. A dla czego? Bo nie chciał świadczyć, że przyczyną śmierci, był wypadek z jej męża w fabryce. Dopiero sąd, zjechawszy do szpitala i wezwawszy na eksperta lekarza miejskiego, ustanowił przyczynę śmierci.

I cóż się okazało? — dziura w głowie od uderzenia młotem, w czasie nitowania kotła przez drugiego robotnika; dziura, w którą można było palec, według słów wdowy, wsadzić; dziura, którą leczyli przeszło 2 lata!

Jak nazwać postępek lekarza fabrycznego, odmawiającego zaświadczenia prawdziwe?

Dalej — Antoni S. „Górnik kopalni S.” 13 kwietnia b. r. miał w. J. Jak w czasie roboty, wskutek oderwania się bryły węgla, która zraniła go w głowę. Gdy wyzdrowiał i zażądał odszkodowania za kalectwo — lekarz kopalni urzędowo zaświadczył, że S. jest zdrow i wypadek nie pociągnął za sobą żadnych skutków i że zdolność do pracy górnika S. nie zmniejszyła się. Wtedy S. udał się o pomoc i opiekę do naczelnego Inżyniera Górniczego Okręgu, który polecił zbadanie stanu zdrowia powiatowemu lekarzowi. Lekarz powiatowy zbadawszy górnika S. znalazł był przełamane brzożę czołowej kości z prawej strony głowy. Skutkiem tego — górnik S. jest słabym, i pozostanie takim do śmierci. Zdolność jego do pracy zmniejszyła się na 10 procent. Lecz rozumie się, administracja kopalni, nie zważając na propozycję Inżyniera wynagrodzić S., odmówiła z powodu opinii kopalnianego lekarza. Sprawa, rozumie się, będzie skierowana do sądu i tam będzie ustalonym, nie tylko to, że w brew opinii kopalnianego lekarza, górnik S. jest do pracy nie zdolnym, lecz i procent niezdolności okaże się daleko większym nad 10% określony przez powiatowego lekarza.

Fakta te w zupełności powinny by wystarczyć Stanownemu dr. Łokczewskiemu, że p. Derwandenman w artykule swym „Głos robotnika” jeszcze za mało wyswietlił postęпки „niektórych” pp. fabrycznych lekarzy.

Ja zaś mam i więcej faktów, ze swej praktyki, lecz... o Ryczynole, zamieścić wolę.

Olek z Sosnowca.

Wyborczy komitet centralny bloku trzech stronnictw.

Koncentracja 3-ch stronnictw (N. D. P. P. P. i P. R.) ogłosiła listę osób, które tworzyć będą centralny komitet wyborczy pomiennej koncentracji.

- Do komitetu więc wchodzi:
- 1) Dr. Zygmunt Balicki, publicysta.
 - 2) Dr. Ignacy Baranowski.
 - 3) Jan Bielawski, gospodarz rolny.
 - 4) Stanisław Bukowiecki, adw. przysięgły.
 - 5) Józef Cudkiewicz, inżynier.
 - 6) Stanisław Chelchowski, prezes sekcji rolniej.

- 7) Ks. Zygmunt Chelmiecki, kanonik kapituły warszawskiej.
- 8) Edward Czajkowski, prezes Zarządu Towarz. Dobrocz.
- 9) Roman Dmowski, publicysta.
- 10) Konstancy Długoborski, gospodarz rolny.

- 11) S. Dziedziczak, gospodarz rolny.
- 12) Dr. Henryk Dobrzycki, lekarz.
- 13) Ludwik Górski, b. prezes Komitetu T-wa Kred. Ziemińskiego.

- 14) Ks. Marcell Godlewski, redaktor „Kroniki Rodzinnej”.
- 15) Mściśław Godlewski, radca Tow. Kr. Ziem.

- 16) Maksymilian Gromadzki, robotnik.
- 17) Edward Jantzen, przemysłowiec.
- 18) Władysław Jabłonowski, literat.
- 19) Walenty Kamecki, prezes T-wa lekarskiego.

- 20) Józef Kernbaum, przemysłowiec.
- 21) Lucjan Kobyłecki, prezes Sokola.
- 22) Stanisław Kozicki, redaktor „Narodu”.
- 23) Bar. Leopold Kronenberg, poseł do Rady państwa.

- 24) Hr. Adam Krasinski, red. „Biblioteki Warszawskiej”.
- 25) Stanisław Libicki, wiceprezes Polskiej Macierzy Szkolnej.
- 26) Maksymilian Lebkowski, inżynier.
- 27) Hr. Stanisław Lubiński, właściciel ziemski.

- 28) Stanisław Majowski, inżynier, właściciel fabryki.
- 29) Juliusz Machlejd, pastor.
- 30) Aleksander Makowiecki, prezes dyrekcji Tow. Kred. m. Warszawy.
- 31) Edmund Makowski, kupiec, dyrektor Resursy obywatelskiej.

- 32) Zygmunt Makowiecki, redaktor „Gońcar”.
- 33) Bronisław Michalski, starszy cechu rękawiczników.
- 34) Dr. Henryk Nusbaum, lekarz.
- 35) Antoni Osuchowski, prezes Polskiej Macierzy Szkolnej.

- 36) Józef Ostrowski, poseł do Rady państwa.
- 37) Leon Papiński, adw. przys.
- 38) Zdzisław Prażmowski, kupiec.
- 39) Ks. Kazimierz biskup Ruskiewicz.
- 40) Aleksander Rosset, inżynier.
- 41) Henryk Sienkiewicz.
- 42) J. A. Święcicki, prezes Kasy literackiej.
- 43) A. Staniszewski, robotnik kolei Warsz.-Wied.
- 44) Aleksander Zwadzki, właściciel ziemski.

Oprócz osób wymienionych wezmą udział w pracach komitetu jako jego członkowie, delegaci komitetów gubernialnych po jednym od każdego komitetu, gdy te utworzone zostaną w całym kraju.

Ruch wyborczy na Śląsku.

Z szczerem zadowoleniem dowiadujemy się z pism polskich zaboru pruskiego. Ze komitet wyborczy dla Śląsku zabiera się rządo do walki w celu odebrania centrowcom i tych jeszcze okręgów wyborczych, które do tej chwili reprezentowane były w parlamencie niemieckim przez Niemców-centrowców, jakkolwiek tam Polacy stanowią olbrzymią większość, a mianowicie okręgi: pszynisko-rybnicki, kozielsko-strzelecki, gliwicki i opolski, dalej dwumniej pewnie: prudnicki i raciborski.

Zwykłość w czterech pierwszych jest możliwie — jeżeli więc powieździe się utrzyma w polskich rękach zdobyte już poprzednio okręgi: katowicki (pos. Korfanty), i bytomski (pos. Mapierski), o. czym wątpić niema powodu.

Śląsk wysła do Koła polskiego aż 6 posłów polskich.

Zdaje się też, że centrowcy liczą się już na pewno z utratą tych okręgów. Tak np. reprezentujący dotychczas okręg gliwicki hr. Balesarem, oświadczył już stanowczo, że ponownie z tego okręgu kandydatury nie przyjmuje. Widocznie obawia się on klęski. Takie samo oświadczenie złożył reprezentant okręgu opolskiego, zastąpiony poseł Szmaula. W tym okręgu zapewne też centrowcy wogóle nie wystąpią z osobną kandydaturą.

W Prusach zachodnich odzyskać możemy okręgi toruńsko-chelmiński, lubawski i świecki (Świecie nad Wisłą). I tu już rozpoczęła się żywa agitacja.

Gdyby więc dopisało Polakom szczęście tak w Prusach zachodnich, jak i na Śląsku-Koło polskie mogłoby wrócić do Berlina w sile 23 posłów, podczas gdy dotąd liczyło ich tylko 16.

Wiec wyborczy dla powiatu raciborskiego, na Śląsku odbył się w niedzielę w Boguminiu na stronie austriackiej.

NOWINY.

Częstochowa.

Odczyt. Dziś o godz. 4-ej po poł. w sali Tow. śpiewaczego „Lutnia” odbędzie się odczyt p. A. Skłodzieckiego „O dr. matach Wyspińskiego” Niewątpliwie, interesujący temat odczytu zgromadzi licznych słuchaczy.

Choinka dla dzieci szkółek P. Macierzy S. urządzona zostanie w poniedziałek 24 b. m. t. j. w wigilję o 12 w południe nie w szopie przy nowobudującym się kościele św. Rodziny, lecz w sali teatru miejscowego. O czym zawiadania się pp. nauczycieli, opiekunk, opiekunów i rodziców. Cena łoży 1 rb. (rubli za bilet). Galerje — wejście 15 kopiejek. Zmiana ta nastąpiła z tego powodu, aby niatwić szerzej publiczności wzięcie udziału w uroczystości urządzanej dla maluczkich, tem niemniej drogich nam istot.

Jasełka. Miłośnicy sceny z Zawiercia urządzają w naszym mieście w pierwszy i drugi dzień świąt Bożego Narodzenia przedstawienia jasełkowe.

Na program złożyą się: „Żłobek” i „Małna”. Oba te przedstawienia jasełkowe odbędą się wieczorem w teatrze.

Pociągi świąteczne. Wobec wzmoczonego przedświątecznego ruchu dyrekcja kolei wiedeńskiej w nocy z 22 na 23 b. m. i w nocy z 23 na 24 b. m. uruchamia jednym dodatkowym osobowym pociągiem do Częstochowy; odjeżdże z Warszawy o 12 m. 5 w nocy, przybycie do Częstochowy o godz. 6 rano. Na pociągi te przyjmowani są podróżni na zasadach ogólnych. Po świątach będą z powrotem uruchomione także i dodatkowe pociągi.

Z posród aresztowanych na Rakowie uwolniono dotychczas 51 osób, pozostaje jeszcze w areszcie 33.

Na stacji Myszków aresztowano 2 pasażerów, których jakiś żołnierz oskarżył, iż chcieli go wyrzucić z wagonu.

Zaginiona. Proszeni jesteśmy o zaznaczenie, że zaginiona Władzia Wińcyska znajduje się u p. Małńskiego ul. Teatralna 17.

Sosnowiec.

Sprawy miejskie. Na wczorajszym posiedzeniu magistrackim na którym był także obecny bar. Mirbach, obradowano nad sprawą oddania eksploatacji rampy świnińskiej i w kwestii oświetlenia miasta.

W pierwszej sprawie złożono w magistracie dwie deklaracje, jedna od obecnych właścicieli placów pp. Frankmana, Rabzyna i Zarzyckiego, a druga od biura technicznego w Warszawie pod firmą Wegmeister i sp.

Obydwie deklaracje po wypracowaniu odpowiedniego memoriału, będą przesłane władzy wyższej do wyboru.

W drugiej zaś sprawie oświetlenia miasta zapadła niemal jednomyślna uchwała, ab oświetlenie przedmieść zdać firmie „Korycki Naimski”. Ponieważ wybrana dla tej sprawy specjalna komisja była tego zdania, iż konstrukcja lamp „Washington” jest najlepszą i najprostszą, a warunki firmy dla miasta są dogodniejsze — gdyż cała lampy wraz z słupem kosztuje 150 rb. z rozpiętą na 3 lata, dlatego magistrat prawie że jednomyślnie — i dea głos przeciw — przyjął kontrakt firmi przemiesnionej.

HENRYK SCHWARZ
Kraków, ul. Grodzka 13.
TELEFON 43. ROK ZAŁOŻENIA 1836.

WYPRZEDAŻ
GWIAZDKOWA!!!

Przy zakupie
Ruble po 2.54
zamówienia na
kostiumy, okrycia, suknie

„Centralna smietankowa” z najlepszego kakao i smietanki.

O grabież w połączeniu ze zbrojnym napadem obwinieni zostali Maksym Duleba z gminy Sużew i Jan Wyporski ze Żarek, obaj zostali odstawieni do aresztu miejskiego. Aresztowani są oddani do dyspozycji naczelnika straży ziemskiej.

Z różnych stron.

— **Stracenie.** Onegdaj zapadł wyrok sądu polowego, skazujący na rozstrzelanie e: Benecjana Jakubowskiego lat 17, mieszkańca Zgierzka, Stanisława Nejmana lat 21, mieszkańca gminy Łuźmierz, Franciszka Adamskiego lat 21, mieszkańca Zgierza, i Ignacego Jankiaka lat 23, mieszkańca gminy Nakielnica, oskarżonych o to, że w dniu 27 listopada r. b. napadli i ograbiali w lesie luźmierskim 6 kupców z gotówki, twardów i kosztowności. Ujęto ich na drugi dzień i znaleziono przy nich rewolwery, drugi oraz rzeczy, w których poszkodowani poznali zabrowane u nich przedmioty. Wyrok wykonano wczoraj rano.

— **Nazwa niemiec obraza.** Na 100 marek grzywny, względnie na 10 dni więzienia skazał sąd pruski w Koscierzynie w Prusach Zachodnich skarbnika miejsowej szkoły, gospodarza Daleckiego, Polaka, za to, że w sprzeczce powiedział do nauczyciela Niemca Sawitzkiego: „Du bist der grösste Niemiec“. W słowie tam sąd dopatrzył się obrazy. Śnać niemcy dobrze znają własną wartość.

Rozstrzelanie.

Ryga, 23 TAP. W Linnowardenie na mocy wyroku wojennego sądu polowego zostało rozstrzelanych trzech ludzi za zabójstwo pastora Tauritte'a.

Rabunek.

Kamieniec-Podolski 22 TAP. W centrum miasta dokonano rabunku sklepu jubilerskiego ogółem na sumę 8000 rb.

Odezwa.

Kazn 22 TAP. Studenci uniwersytetu wydali odezwę nawołującą do utrzymania normalnego stanu zajęć. Skrajne partie agitują wśród ludności za zamknięciem uniwersytetu.

Pożar.

Żytomierz 22 TAP. W nocy z przyczyn nieznanych wybuchł pożar w gmachu szpitala wojskowego. Wnętrze gmachu zniszczył płomień. Ofiar nie było.

Szkazanie redaktora.

Żytomierz 22 TAP. Sąd okręgowy skazał redaktora czasopisma „Wołyń“ na dwamiesięcne więzienia za wydrukowanie fałszywej informacji o ruchach wojsk.

Zamknięcie uniwersytetu.

Moskwa 22 TAP. Rada uniwersytecka postanowiła zamknąć uniwersytet do czasu upływu świąt Bożego Narodzenia.

Konfiskata.

Tyflis 22 TAP. Według informacji „Kaukazu“ w przeciągu ostatnich ośmiu miesięcy w gubern. jeliczawetpolskiej skonfiskowano ogółem 10350 karabinów i 530 rewolwerów.

Rząd a Kościół we Francji.

Paryż, 29 T. wł. W mieście Viviers nad Rodanem przyszło z okazji usunięcia biskupa z pałacu biskupiego do wielkiej manifestacji, w której brało codziennie około 5000 osób. W Grenoble przyszło do bójki między katolikami a demonstratami z przeciwnego obozu. W Cajoigne musiano wylamać bramę seminarjum i usunąć profesorów jednego po drugim.

Paryż 22 TAP. Izba deputowanych przyjęła całą ustawę, tyczącą się wyznań większością 413 głosów przeciwko 166.

Zabójstwa.

Koństoma, 22 TAP. O godz. 12-jej w nocy podczas rewizji mieszkanca konspiracyjnego przy ul. Woskresenskiej, nieznanii ludzie zaczęli strzelanie. Zabity komisarz Preobrażenskiej, ciężko ranięty stojkowy. Zabójcy uciekli przez tylne wejście.

Twer, TAP. Podczas przerwy na posiedzeniu zwyczajnego zebrania zinststwa gubernialnego jakiś nieznanomy strzałami z rewolwetu zabił radnego gubernialnego Rzewskiego i członka Rady państwa hr. Aleksego syna Pawła Igaatjewa. Zabójcę aresztowano, zranił on siebie wystrzałem z rewolwera.

Groźne wieści z Chin.

Frankfurt, 22 T. wł. Do „Frankfurter Zig“ donoszą z Tientsin: Sytuacja jest coraz poważniejsza. Wszędzie powykrywano tajne składy broni. Również osoby prywatne zapopatrują się licznie w broń. Japończycy wzmochnili straż swego poselstwa w Pekinie.

Ruble w Berlinie.

Telegram własny.
Dzisiaj, 22 grudnia 214.60

Sprostowanie.

W wierszu: „Pod Ignacowem“, zamieszczonym na 5 kolumnie, z powodu nieuważnej korekty wkraady się do pierwszej zwrotki pomyłki, które zmieniają sens treści.

Zwrotka ta powinna brzmieć:
Już nam bitwy nie wyminać!
Już bój wygrać—albo zginąć!
Pod Ignacowem ciągną działa,
Ciągnie wrogów siła cała.

Papier medyczny tańszy od innych, skuteczny dla wyleczenia katarów, irytacji, pierwszych reumatyzmów i td. Wyborny plaster na nagniotki we wszystkich aptekach. 10-2.

Telegramy.

Unormowanie dnia roboczego.

Petersburg, 22 TAP. Komisja przedstawicieli ze wszystkich galezi handlu stołecznego w sprawie unormowania dnia roboczego pracowników zakładów handlowych, jednomyślnie wypowiedziała się za handlem w dni powszednie od godziny 8-jej rano do 8-jej wieczór, większością głosów dziesięciu przeciwko siedmiu, w dni zaś świąteczne od godziny 1-jej do godziny 6-jej.

Największy wybór!

M. Michel Katowice, Polska

usługa!

narożnik ul. Jana i Poprzecznej.

Najnowszy skład futer

najnowszego fasonu.

Specjalność: **Kapelusze i czapki.**

Polska usługa!

Największy wybór.

Krakowskie-Przedmieście № 47/49 d. wł.

Biuro bankowe

„Gazety Losowań“

Kupno i sprzedaż papierów publicznych ze szczególnym uwzględnieniem listów prowincjonalnych, monet i banknotów podług kursu. Przekazy na wszystkie miejscowości w kraju i zagranicą. Zaliczenie na papiery publiczne. Operacje hypoteczne w związkach z wyjedynaniem i konwersją pożyczek w Towarzystwach Kredytowych Ziemskich i miejskich. Asekuracja Pożyczek Premiowych. Dyskonto i lekaso weksli. Rachunki bieżące i lokacje terminowe. — Bezpłatne informacje ustne i piśmienne we wszystkich sprawach pieniężnych.

Wynajem żelaznych kasetek w opancerzonym skarbku siałowym. — 960—12-1

!! Nowości !!

w wielkim wyborze na **GWIAZDĘ** otrzymaną świeżo **Sklep Amerykański,** Alėja II № 43. Po cenach nie droższych **20k.**

Fosfatyna Faliéra

(Phosphatine Falières)

przyjemny pokarm, najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy, cy do 10 lat, zwłaszcza w czasie odłączania od piersi i w okresie rośnięcia.

Ułatwia ząbkowanie i zapewnia

prawidłowy rozwój kości.

Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach. 1127-5-1

Częstochowska Fabryka Zapalek GEHLIG I HUGH.

EGZYSTUJĄCA od ROKU 1881.

Poleca swe wyroby. 1072—10-1

Skład apteczny w dzierżawie Aleksandra HOFFMANA na Starym Rynku № 21.

Poleca: Trany lecznicze, Oliwę nicejską (Extra vierge), Ocet ziołowy i winny z fabryki L. Spiessa, Fajerwerki salonowe, Perfumy poczwórne na futy, Mydła, pudry, kosmetyki, Wina lecznicze, Znakomite przyprawy do wódek, po cenach konkurencyjnych.

Były uczeń

8 klasy gimnazjum poszukuje korepetycji. Wiadomość w księgarni Nowickiego.

Pracownia artystyczna rzeźbiarsko-sztukatorska

wykonująca w różnych stylach szczegóły zdobniczo do kościołów, domów i pokoi. Wyrób w cemente, terrakocie, gipsie itp. Rysunki na żądanie. Ceny przystępne. **Stanisław Ryzek.**

917-52-1 — ul. św. Barbary 8.

Do wynajęcia od Nowego Roku 4 pokoje z kuchnią i wygodami od frontu, z balkonem, pierwsze piętro. Alėja II № 43. 1249-3-3

3 ruble nagrody za odnalezienie wyżyła biało-kremowego, wabi się „Kastes“. Jasnogórska 38. 1269—2-1

Poszukuje posady rządcy domu w Częstochowie—Poste Restante: „J. W. № 18“ —5-4

Polska usługa

Polska usługa

Na święta
uprzejmie polecam Szanownej Publiczności **mój**
Specjalny skład
wyborowej **bielizny, trykotaży i wszelkich artykułów męzkich.**
M. Grabowski jr.
KATOWICE.

Towarzystwo „**UNION**”
BIURO TECHNICZNE w Częstochowie,
DOJAZD 5.
Dostawa wszelk. artykułów technicznych.
Instalacje elektryczne etc. etc.
Telefonu № 187.

Oddział Techniczny
Tow. „Prowadnik”,
w CZĘSTOCHOWIE.
Wyroby gumowe, asbestowe, Linoleum.

KASZEL UPORCZYWY, KATAR ZANIEDBANY, NIEŻYT OSKRZELI, KATAR, POZOSTAŁOŚĆ PO INFLUENCJI
BYWAJĄ USUWANE DZIĘKI UŻYCIU
KAPSULEK COGNET
Jest to lek znakomity orzeciwko wszystkim
CHOROBYM PŁUCNYM
PARYŻ, Rue de Saintonge, 43 i wszystkie apteki.

Główny skład: **FR. KARPIŃSKI** Warszawa,
Elektoralna 35, tel. 600.

 Hotel ANGIELSKI
w bliskości dworca kolei.
Posiada numerów 42, od rb. 120 do Rb. 3
z pościelą, usługą i oświetleniem elektrycznym.
Telefon — Restauracja — Salon balowy — Oranżeria miejscowa
dostarcza kwiatów dekoracyjnych.
KARETY i POWOZY na miejscu można zamawiać.

Wielka wyprzedaż gwiazdkowa!!!
po niebywale niskich cenach.

JAN JOKS
Skład towarów bławatnych,
Katowice ul. Jana.

Znane z dobroci ZEGARKI
„OMEGA”
POLECA:
Stanisław Beszczyński zegarmistrz
Katowice, ul. Grundmana.
Ceny fabryczne.
Omega
Fabryka zegarków w Bieb-Szwajcarii.

SKŁAD ŻELAZA 271-
S. WRZESZIŃSKI KATOWICE,
ul. Grundmana № 1.

POLECA swój bogato zaopatrzonej skład w najlepsze sprzęty domowe i kuchenne, żelazne łożka, najdoskonalsze wyroby stalowe firmy „Solingen”, jak: nożycki noże itd., tudzież żelazne i mosiężne artykuły dla fabryk, jako to śruby, armatury i wszelkie rzemieślnicze narzędzia.

Wydawcy: **F. D. Wilkoszewski i W. Mondszeln.**

Zegarki „Omega”

Polecamy
Zegarki
„OMEGA”
które dają rezultaty dotąd przez żadne inne zegarki nieosiągnięte.
Reprezentantem
na **Sosnowiec** i okolicę
jest
J. Fürstenberg
który ma bogato zaopatrzonej sklep w zegarki „OMEGA” złote, srebrne i z różnych metali, po cenach fabrycznych, przy ulicy
Modrzejowskiej.

Browar Parowy | Fabryka Słodu

K. SZWEDE w Częstochowie,

POLECA znane ze swej dobroci:

Piwo pilzeńskie, stołowe i ciemne

w beczkach i butelkach,

jako też
słód bawarski i pilzeński,
w wagonowych ładunkach. 18—3

Dozwolony przez władze Lekarskie
Min. Spraw Wewn. za № 2879.

Ratujcie
WŁOSY!

Środek przeciw
WYPADANIU
włosów

wzmocnia
cebulki włosów

i usuwa rądyk. łupież.
Cena flakonu rb. 1 i kop. 50
Skład główny w skł. aptecznym

Stanisława Hamburga

w Częstochowie, Aleja I № 32.

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

Ratujcie włosy!!!

ZAKŁAD
ślusarsko-mechaniczny
M. Gierzyńskiego
w Częstochowie,
ul. Warszawska 118. dom własny.
Wyrabiam Prasy, Sznyty do wycinania celluloidowych wyrobów itd.
Mam na składzie Maszyny swego wyrobu: Dublerki do cięcia grzebieni celluloidowych i Maszyny do grzebieni fryzowania, a także wyrabiam Kieraty, Miocarnie i wszelkie agronomiczne narzędzia.
Wyrabiam dziecięce Fuzyjki wszelkiego gatunku i takowe posiadają na składzie po cenach umiarkowanych.

Płyty
w największym wyborze, dające się zastosować do wszystkich gramofonów.

Polskie narodowe pieśni! — KOŁĘDY! 1258—7-1

Herman Deutsch
Katowice, ul. Pocztowa 10.

Planino najnowszej konstrukcji, na gwiazdkę—tanie sprzedam.
Ul. Kamieniec № 9—9. 1388—1-1

Jest do nabycia:
używana karetka 4 osobowa w dobrym stanie, oraz powóz na dogodnych warunkach. Wiadomość w kantorze browaru K Szwede.

Rocznie tylko 180 rubli.
4 pokoje, przedpokój, kuchnia, stajnia, góra na siano, drwalnia i piwniczka, lub dwa mieszkania po 3 pokoje z kuchniami—do wynajęcia od N. R. Wiadomość: ul. Nowa № 46. 1237—7-3

Zawiadamiam Szan. Publiczność, że z dniem 21 grudnia 1906 r. otworzyłem **Zakład Felcersko-fryzjerski**, w Częstochowie, ul. Krakowska № 23, dom Krygiera. I. Kozakiewicz. 1251+4

Na święta! Najtańsza cukiernia (Centralna № 15), poleca obślunkki i gotowy towar, po niskich cenach. 1284—3-2

Redaktor: **Wł. Rowiński.**